«نزدەنۆ» جۆرنالی باس شۆجي شي جینیڭنىك ماڭنزدی ماقالاسن جاریالایدی

ورتالىقتىك حالىق قۇرىلتايى قىزمەتى ماجىلىسىندە سويلەنگەن ٴسوز

(باسی 1 ـ بەتتە)

ماقالادا مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: جاپپاي سوتسيالىستىك وسىزامانداناعان مەملەكەت قۇرۇدىك جاڭا جورىعىندا حالىق قۇرىلتايى تۇزىمىنە تىتتەي دە مىز- عىماستان تاباندى بولىپ، داۋىرمەن بىرگە ىلگەرىلەي كەمەلدەندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى حالىق قۇرىلتايى قىزمەتىن كۇشەيتۇىمىز جانە جاقسارتۇىمىز كەرەك. ٴبىرىنشى، نەگىزگى زاڭدى اتقارۇدى جاپپاي دايەكتىلەندىرىپ، نەگىزگى زاڭنىك بەدەلى مەن ابىرويىن قورعاۋ كەرەك. ەكىنشى، جۇڭگوشا سوتسياليس- تىك زاڭ جۇيەسىن جەدەل كەمەلدەندىرىپ، شەبەرلىكپەن باسقارۇدى دامىتۇدى، قامتاماسىز ەتۇدى تاماشا زاڭ ارقىلى جەبەۋ كەرەك. ٴۇشىنشى، نەگىزگى زاڭنىك حالىق قۇرىلتايىنا بەرگەن باقىلاۋ ۇقپەنان ويداعىداي پايدالانىپ، دۇرىس باقىلاۋ، ٴۇنەمدى باقىلاۋ، زاڭ بويىنشا باقىلاۋ جۇرگىزۇ كەرەك. ٴتورتىنشى، حالىق قۇرىلتايى ۇاكىلدەرىنىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، حالىقتىك ۇنىنە جاۋاپ قاتۇدى ورىندىاۋ كەرەك. بەسىنشى، ساياسي ورگان تانىمىن كۇشەيتىپ، حالىق قۇرىلتايىنىك ٴوز قۇرىلىسىن كۇشەيتۇ كەرەك. التىنشى، پارتيانىك حالىق قۇرىلتايى قىزمەتىنە جالپى بەتتىك باسشىلىعىن كۇشەيتۇ كەرەك.

ماقالادا مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: دەموكراتيا بۇكىل ادامزاتتىك ورتاق قۇندىلىعى، جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى مەن جۇڭگو حالقىنىك باستان ـ ايناق مىزعىماي تاباندى بولاتىن ماڭنزدى ۇستانىمى. دەموكراتيا اشكەكي بۇيىم ەمەس، ونى ٴتىزىپ قويۇعا ەمەس، قايتا حالىق شەشۇدى قاجەت ەتىپ وتىرعان ماسەلەلەردى شەشۇگە پايدالانۇ كەرەك. ٴبىر مەملەكەتتىك دەموكراتيالى بولعان ـ بولماعاندىعىنىك تەتىگى حالقتىك قوجايىن بولۇىنىك شىن مانىندە ىستەلگەن ـ ىستەلمەگەندىگىندە. دەموكراتيا ٴار ەل حالقىنىك ۇقىق ـ مۇددەسى، از ساندى ەلدىك پاتەنتى ەمەس. دەموكراتيانى جۇزەگە اسىرۇدىك كوپتەگەن ٴادىسى بار، بارلىعى بىردەي بولۇى مۇمكىن ەمەس.

ماقالادا مىنالار باسا دارىپتەلدى: جۇڭگو كومۇنيستىك پارتياسى حالىق دەموكراتياسى تۇىن باستان ـ ايناق بىىك ۇستاپ كەلدى. پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى ٴبىز دەموكراتيالىق ساياسيدىك دامۇ زاڭدىلىعى جونىندەگى تانىمدى تەرەڭدەتىپ، جالپى بارىستىق حالىق دەموكراتياسى سىندى كەلەلى ۇستانىمدى العا قويدىق. ەلىمىزدىك جالپى بارىستىق حالىق دەموكراتياسىنىك كەمەلدى تۇزىمدىك ٴتارتىبى عانا ەمەس، كەمەلدى ات سالىسۇ امالياتى دا بار. ەلىمىزدىك جالپى بارىستىق حالىق دەموكراتياسى بارىستىق دەموكراتيا مەن جەتىستىك دەموكراتيانىك، تارتىپتىك دەموكراتيا مەن ماندىك دەموكراتيانىك، تىكە دەموكراتيا مەن جاناما دەموكراتيانىك، حالىق دەموكراتياسى مەن مەملەكەت ەركىنىك بىرلىگىن جۇزەگە اسىردى. ول جالپى تىزبەكتى، جان ـ جاقتى، تولىق قامتىمدى دەموكراتيا، ەڭ كەڭ كولەمدى، ەڭ شىنايى، ەڭ جاراماسدى سوتسيالىستىك دەموكراتيا بولىپ تابىلادى. جالپى بارىستىق حالىق دەموكراتياسى قۇرىلىسىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، حالىقتىك قوجايىن بولۇىن پارتيانىك ەل باسقارۇداعى ساياسات ـ شارالارىندا ناقتى، رەال تۇردە ايگىلەۇىمىز، پارتيا مەن مەملەكەت ورگاندارىنىك ٴار جاعىندا، ٴار ساتىسىندا قىزمەتتەرىندە ناقتى، رەال تۇردە ايگىلەۇىمىز، حالىقتىك تاماشا تۇرمىسىنا تالپىنىسىن جۇزەگە اسىرۇ قىزمەتتەرىندە ناقتى، رەال تۇردە ايگىلەۇىمىز كەرەك.

(باسی 1 ـ بەتتە)

ماەمەتبىرايىم: "شىنجياڭ استانادان سونشاما شالعاي بولعانىمەن، ٴبىراق باس شۇجيدىك كوڭىلى بىزگە سونشاما جاقىن ەكەن!"، ـ دەپ دىشتەي قاتتى تەبىرەندى.

ٴدال سول رەتكى بايانداماڭى قاراۋ كەزىندە باس شۇجي شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: كەدەيلەردى دالمە ـ ٴدال سۇيەمەلدەۇدى، كەدەيلىكتەن دالمە ـ ٴدال ارىلتۇدى جالپى بەتتىك تىاناقتاندىرىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭداعى كەدەي وڭىرلەردى كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىك نەگىزگى شايقاس مايدانى ەتۇ كەرەك، اۇىل ـ قىستاق بەيقۇت ٴۇيى جانە مالشىلاردى وتىرىقتاندىرۇ ينجەنەرياسىن، قالا ـ قالاشقتارداعى قامتاماسىز ەتۇ سىپاتىندىق بەيقۇت ٴۇي ينجەنەريا- سىن ويداعىداي اتقارىپ، ەگىن، مال شارۇاشىلىق وڭىرلەرى مەن شەكارا وڭىرلەرىدەگى نەگىزگى الەۇمەتتىك قىزمەت وتەۇدى كەمەلدەندىرىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىك اناعۇرلىم جاقسى تۇرمىس وتكىزۇىنە مۇمكىندىك جاساۇعا قۇلشىنۇ كەرەك.

ەرتەسى كەشتە وتكىزىلگەن مەملەكەتتىك ەكى ماجىلىستەگى از ۇلت ۇاكىلدەرى مەن باس شۇجيمەن تاعى دا جۇزدەسكەندەگى، اۇەلى، باس شۇجيدىك قاسىندا وتىرعاندىعى ماەمەتبىرايىمدى ايرىقشا قۇاندىردى.

باس شۇجي ونىمەن شىن نىقىلاسپەن اڭگىمەلەستى ٴارى وعان سول جەردە قويلىپ جاتقان كونسەرتتىك ەرەكشەلىگىن ٴتۇسىندىردى.

كونسەرت نومىرلەرى بىرىنەن كەيىن ٴبىرى قويىلدى، ماەمەتبىرايىمنىك كوڭىلى دە ٴان اۇەنىنە ىلەسپ وتانىنىك بايتاق دالاسىن شارلاپ كەتتى. ماەمەتبىرايىم مۇنداعى كوپ جەرلەرگە باس شۇجيدىك بارعاندىعىن، جۇڭحۇا ۇلتى ۇلى شاڭىراعى تۇڭعىشىنداعى باس شۇجيدىك كوكەيىندە ەكەندىگىن ٴبىلدى. "ٴبىزدىك شينجياڭ جاقسى جەر"... اتتى ٴان اۇەنى قۇلاق تۇبىندە جاڭعىرعان ساتتە، ول قاباعات قۇاندى.

سودان باستاپ، ٴار جولى قينىشىلقپا ۇشىراسا، ول ۇنەمى باس شۇجيمەن جۇزدەسكەن كورىنىستى ەسىنە الىپ، ۇنەمى باس شۇجيدىك تاپسىرماسىن ويلايتىن بولدى. ونىڭ كوكەيىنە: "باس شۇجيدىك تاپسىرماسىن ورىندايمىن. اۇىلداستارىمدى ىنتىماقتاسىپ، بايۇعا، دوڭگەلەك داۇلەتتى بولۇعا باستايمىن، ٴارقاندای قينىشىلق بولسا دا قارسى اتتانامىن!" دەگەن سەنىم ورنادى.

سوناۇ 2019 ـ جىل كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىك شەشۇشى جىلى ەدى. اسىل تۇقىمدى قويان باعمىشىلىعى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۇ نىسانىن قۇرۇ ٴۇشىن، ماەمەتبىرايىم قۇرىلىس ورنىنىڭ قاسىنداعى شاتىرعا كوشىپ بارىپ، 85 كۇن بويى سوندا بولدى.

اۇىلداستارى داعدارىپ قالعاندا، ول دەرەۇ قىستاققا قايتىپ ولارمەن اڭگىمەلەستى.

"قويان باققانىنىك كىرىسى قوي باققانىن مول بولادى". ول الدىمەن ٴبىر ەسپ جاساپ كورسەتىپ، اۇىلداستارىنىك قويان باعۇدان قاشقالاقتاعان كۇمانىن ارىلتتى. "ٴبىر قويان ٴبىر جىلدا 40 كوجەك تابادى، بىرەۇىن 30 يۇاننان ساتساڭىز، 1200 يۇان بولادى"، ـ دەدى ول.

"قويان قوراسىن باسقاراتىن جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردى تۇڭعىلدەي ٴوزدەمىزدىك قىستاقتان الدىق، ايلىق ەڭبەكاقىسى 2000 ــ 3000 يۇان، ٴبىر جىلدا 30 مىڭ يۇان بولادى"، ـ دەدى ول ٴسوزىن جالعاستىرىپ.

"الدىمەن قويانعا قورا سالىپ العاندا عانا ونىمدىلىگىن كورۇگە بولادى. سۇقۇبىرىن جاتقىزۇعا، ەلەكتر سىمىن تارتۇعا، ماتەريالدارىدى قۇرىلىس ورنىنا تاسىپ اپارۇعا ادام كەرەك بولادى".

....

ماەمەتبىرايىم قىستاق تۇرعىندارىنىك سۇراۇىنا جاۋاپ بەرگەندە، باس شۇجيدىك شينجياڭنىك داۇىنا ايرىقشا نازار اۇدارا تىندىعى مەن بۇقارانىك تۇرمىسىنا بولعان قامقورلىعىن كوپشىلىككە تاعى ٴبىر رەت ايتىپ بەردى.

قايتا ـ قايتا وتباسىلارعا بارىپ پىكىرلەسۇدىك ارقاسىندا، كوپشىلىكتىك ۇاىىمى ازايىپ، سەنىمى نىعايدى. ٴبىر اي بولماي جاتىپ، ٴبىر قۇرىلىس اترەتىنە ۇيىمداسىپ، اسىل تۇقىمدى قويان باعمىشىلىعى نىسانىن ٴساتتى باستادى.

2019 ـ جىلى زامانىاۋي قويان قورا تەكسەرۇدەن ٴساتتى ٴوتىپ، ٴبىرىنشى توپتاعى 50 مىڭ اسىل تۇقىمدى قويان بۇكىلدەي دايىن بولدى؛ 70تەن استام قىستاق تۇرعىنى باۇلۇعا قاتىناسۇ ارقىلى قويان قوراعا جاۋاپتى جۇمىسشىعا اينالدى. قىستاقتا كەدەيلەردى سۇيەمەلدەيتىن كاسىپ سالاسى بارعان سايىن كوبەيىپ، ونىمدىلىگى اناعۇرلىم جاقسارادى.

2022 ـ جىلى كوكتەم مەرەكەسىندە اۇانىساحان تۇرسۇنتوحتىنىك شاعىن اۇلاسى شاتتىقتا شومدى، باعىپ وتىرعان اسىل تۇقىمدى ٴبىر قورا قويانى ويداعىداي ٴوسىپ ـ جەتىلدى. بۇرىن قويان باعمىشىلىعىن اۇىرتپاشىلىق كورىپ ۇايمداعان اپايدىك تۇتاس وتباسىنىك وتكەن ٴبىر جىلداعى ارتقان كىرىسى 200%كە جەتىپ، 120 شارشى مەترلىك حالقتى بايىتۇ بەيقۇت ۇيىنە كوشىپ كىردى، ۇلكەن سافا، ۇلكەن رەڭدى تەلەۇيزورلىدىك ٴبىرىن دە قالدىرماي ساتىپ الدى. ماەمەتبىرايىم اپايدىك اۇلاسىنا كەلگەندە، اۇانىساحانىنىك جۇزىنەن شاتتىق كۇلكىسى ەستى.

(شىنحۇا اگەنتسىگىنىك 2 ـ ايدىك 28 ـ كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

(باسی 1 ـ بەتتە)

"ٴتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنشى قورعاۇدى" ورىنداپ، نازاردى جاڭا دا- ۇىردەگى پارتيانىك شىنجياڭدى جونگە سالۇ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ٴدال دايەكتىلەندىرۇگە شوعىرلاندىرىپ، سىنداىلى ۇسىنىس قويىپ، كەڭەس بەرۇ مەن ورتاق تانىم ۇيىستىرۇ جاعىندا قوس باعىتتا كۇش سالۇعا تاباندى بولىپ، كەڭەسۇدىك ساپاسى مەن ونىمدىلىگىن جوعارىلاتۇ جاعىنا كۇش سالىپ، كەڭەسۇدىك الدىندا كەمەلدى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ جۇرگىزۇ، كەڭەسكەن كەزدە تولىق پىكىرلەسۇ، كەڭەس بارىسىندا كوپتىك اقىلىن توپتاۇ، ساياسي كەڭەس قىزمەتىن شىنايى تۇردە ناقتىلاندىرۇ، كۇشەيتۇ كەرەك. ناقتى ىستەر ىستەيتىن قىزمەت ستيلىمەن تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇدىك، تەكسەرۇدىك ۇيىمدىق اتقارىلۇىن ويداعىداي يگەرىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ بارىسىندا بايقالعان ماسەلەلەرگە قاراتا تۇرلىشە تۇرعىدا شىكەرىلەي وي جۇگىرتىپ، جوعارى ساپالى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ بايانداماسىن قالىپتاستىرىپ، اسا ٴونەمدى قىزمەتتەر ارقىلى اۇتونوميالى رايوندىق پارتكومعا، اۇتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىنە ٴتىپتى دە مول قۇندى، سىنداىلى پايدالانارلىق ۇسىنىستاردى ورتاعا قويىپ، ساياسي كەڭەستىك قىزمەتىن شىنايى تۇردە ناقتىلاندىرۇ، كۇشەيتۇ كەرەك. ناقتى ىستەر ىستەيتىن قىزمەت ستيلىمەن تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇدىك، تەكسەرۇدىك ۇيىمدىق اتقارىلۇىن ويداعىداي يگەرىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ بارىسىندا بايقالعان ماسەلەلەرگە قاراتا تۇرلىشە تۇرعىدا شىكەرىلەي وي جۇگىرتىپ، جوعارى ساپالى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ بايانداماسىن قالىپتاستىرىپ، اسا ٴونەمدى قىزمەتتەر ارقىلى اۇتونوميالى رايوندىق پارتكوماعا، اۇتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىنە ٴتىپتى دە مول قۇندى، سىنداىلى پايدالانارلىق ۇسىنىستاردى ورتاعا قويىپ، ساياسي كەڭەستىك شىنجياڭدى باسقارۇ جۇيەسىندەگى ابزال رولىن ٴتىپتى دە ويداعىداي ايگىلەۇ كەرەك.

بىلتىر 11 ـ ايدا اۇتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىك ٴبىر تۇتاس ورنالاستىرۇنا ساي ٴارقايسى ارناۇلى كومەتەتەر قىزمەت ٴىس جۇزىندەگىمەن بىرلەستىرىپ، 2022 ـ جىلعى كۇزدەن كەشىرۇ، تەكسەرۇ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ جوباسىن جاساعان ەدى. قايتا ـ قايتا پىكىر الۇ جانە شىكەرىلەي زەرتتەۇ ـ تالقىلاۇ ارقىلى كۇزدەن كەشىرۇ، تەكسەرۇ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۇ تاقىرىبى العاشقى قادامدا قالىپتاسىپ، وسى رەتكى ماجىلىستە تۇسىنىك جاسالدى.

ٴمورالدى قاستەرلەۇ، بزگىلىككە تالپىنۇ، ادەپتى دە يىالى بولۇ، جاقسىلاردى ارداقتاۇ

گو شۇيگۇاڭ:

جەر استىنىڭ سىرىن اشۇ تالپىنىسى ماڭگى جالعاسادى

□ **انار بۇلت / شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى يۇي جياڭيان**

بايتاق جوڭعار ويپاتىنىڭ ٴۇستى شۇرايسىز جۇتاڭ بولعانمەن، استىندا "بال باۇىرساقتار" (مۇناي ـ گاز مول شوعىرلانعان، ەكونوميكالىق اشۇ قۇنى بار ٴوڭىر) جاسىرىنىپ جاتىر. گەولوگيالىق بارلاۇ ـ اشۇ قىزمەتىمەن شۇعىلدانا- تىن گو شۇيگۇاڭ ۇزاقتان بەرى جوڭعار ويپاتىنان "بال باۇىرساق" نزدەۇىمەن كەلەدى.

گو شۇيگۇاڭ قازىر جۇڭگو مۇنايى شينجياڭ مۇناي الابى سەرىكتەستىگى بارلاۇ ـ اشۇ زەرتتەۇ مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى، قوسىمشا بارلاۇ ـ زەرتتەۇ ورىنىنىڭ باستىعى. قىزمەت ىستەگەن 14 جىلعا جۇىق ۇاقىتتان بەرى گو شۇيگۇاڭ شينجياڭ مۇناي الابى سەرىكتەستىگىندەگى تاڭداۇلى كومپارتيا مۇشەسى، مەملەكەتتىك ەڭبەك ەرى سياقتى داڭقتى اتاقتارعا يە بولعان، جۇىقتا ول تاعى 7 ـ كەزەكتى اۇتونوميالى رايوندىق ٴمورال ۇلگىسى بولىپ باعالاندى.

جۇڭگو مۇناي داشۇەسىنىڭ (حۇادۇڭ) ماگيسترلىك وقۇدى ۇزدىك تاۇىسقان تۇلەگى بولعان ونى مەكتەپ كەزىندە بەيجيڭگە بارىپ قىزمەت ىستەۇگە كورسەتكەن ـ دى، ٴبىراق گو شۇيگۇاڭ بۇل ورايدان باس تارتادى، 2008 ـ جىلى ەشتەڭەدەن تايسالماي شينجياڭعا باراتىن پويەزعا وتىرىپ، شينجياڭعا كەلىپ قىزمەت ىستەدى.

2012 ـ جىلى گو شۇيگۇاڭ مەن ونىڭ جۇمىس توبى تاقتاتاس مۇنايىن بارلاۇعا كىرىستى.

تاقتاتاس مۇنايى بەي داعدىلى مۇناي بايلىعىنىڭ ٴبىر ٴتۇرى سانالادى. بۇرىن تاقتاتاس مۇنايى جاتاتىن جەر قاباتى اشۇ قۇنى جوق شيكى مۇناي قاباتى رەتىندە قارالىپ كەلگەن. تانىمنىڭ ۇزدىكسىز تەرەڭدەۇى مەن بارلاۇ تەحنيكاسىنىڭ توقتاۇسىز العا باسۇىنا مەڭزەس، تاقتاتاس مۇنايى بىرتە ـ بىرتە مۇناي ـ گاز بايلىعىنىڭ ساحنا ورتاسىنا قادام قويدى.

جەمسارى بارلاۇ اۇماعىنداعى تاقتاتاس مۇنايى قاباتىنا ۇزدىكسىز تۇرىدە جىنىس باعاناسىن الۇ جۇمىسىن ورىستەتىپ، تاريحتا بولماعان سانتيمەترلىك دەڭگەيدە ەگجەي ـ تەگجەيلى سيپاتتاۇ جانە جان ـ جاقتى تاجىريبە ارقىلى بىرلەسپ سناۇ جۇرگىزدى، وسى نەگىزدە جەر سىلكىنىسىن جازىق بەتتىك باعىنتا بولجاۇ جانە كەشەندى گەولوگيالىق زەرتتەۇ ماتەريالدارىمەن بىرلەستىرىپ، جۇڭگو قۇرلىق فاتسياسى تۇزدانعان كول شاراسىندىعى تاقتاتاس مۇنايىنىڭ شورلانۇ زاڭدىلىعىن اشىپ، تاقتاتاس مۇنايى باعالاۇ، "بال باۇىرساقتاردى" بولجاۇ تەحنيكاسى جۇيەسىن قالىپتاستىرىپ، ٴبىر ميلليارد تونناليق دەڭگەيدەگى جەمسارى مۇناي الابىنىڭ بايقالۇىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، جۇڭگو مۇناي جانە تابيعي گاز جارىنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ مۇناي ـ گاز بارلاۇداعى ەلەۇلى بايقاۇ 1 ـ دارەجەلى سىلىعىنا يە بولدى.

2016 ـ جىلى گو شۇيگۇاڭ مەن ونىڭ جۇمىس توبى ماحۇ شوگىندىسى پەرم جۇيەسى جوعارعى ورحى گرۇپپاسىن بارلاۇعا اتاندى. وتكەن عاسىردىڭ 90 ـ جىلدارىنىڭ سوڭىنان بەرى شينجياڭ مۇنايشىلارى ماحۇ شوگىندىسى جوعارعى ورحى گرۇپپاسىنا باعىنتاپ كوپ كەزەك بارلاۇ ورىستەتكەن بولاتىن، ٴبىراق مۇنايدىڭ، گازدىڭ، سۇدىڭ قاتىناسى كۇردەلى بولۇىنا بايلانىستى، كولەمدى مۇناي جاتىنى بايقالماعان ـ دى. گو شۇيگۇاڭ جۇمىس توبىن باستاپ ماتەريالدارمەن تانىسىپ، ۇڭعىمالار قامباسىن، جەر سىلكىنىسى قامباسىن قۇرىپ، جىنىس قاباتتارىنا ٴبولىپ، جۇيەلى قۇرىلمداۇ، ٴتۇسىندىرۇ جۇرگىزىپ، پايدالى وڭىرلەردى بولجاپ، قازىرگە دەيىن بەلگىلى بولعان مۇناي جاتىندارىن قايتا سارالاپ شقتى. قىرۇار ەگجەي ـ تەگجەيلى زەرتتەۇلەردەن كەيىن، جەر جىنىسىن استار ەتۇ جاعدايىنداعى تاقتاتاستىق مۇناي ـ گاز جاتىنى شوعىرىنىڭ اۇقىمدى كولەمدەگى ورنالاسىم ۇلگىسىن قۇرىلمداپ شقتى. وسى جاڭا ۇلگى بويىنشا ٴبىر توپ جاڭادان ورنالاستىرىلعان ۇڭعىمالاردان جانە كونە ۇڭعىمالاردى قالپىنا كەلتىرۇدەن مۇناي سناپ كورۇدىڭ بارلىعى تابىسقا جەتتى.

وسىدان كەيىنگى بىرنەشە جىلدا گو شۇيگۇاڭ جۇمىس توبىن باستاپ ىلگەرىندى ـ كەيىندى ماحۇ شوگىندىسىنەن 6 ۇلكەن مۇناي جاتىنى شوعىرىن بايقاپ، وڭتۇستىك، سولتۇستىك 2 ۇلكەن مۇناي اۇماعىن قالىپتاستىرىپ، ماحۇ شوگىندىسىنىڭ باتىس اينالما بەلدەۇى قايقاڭ اۇماعىندا جالپى تۇلعالىق ناتيجەگە جەتۇگە تۇرتكى بولىپ، بۇگىنگى كونگلومەراتتى ەڭ ۇلكەن مۇناي الابى ــ ماحۇ ٴبىر ميلليارد تونناليق دەڭگەيدەگى ەرەكشە ٴىرى تىيىتى كونگلومەراتتى مۇناي الابىن توسىن بايقاپ، ەل ٴىشى ـ سىرتىنداعىلاردى قايران قالدىرىپ، مەملەكەتتىك عىلىم ـ تەحنيكا العا ـ باسارلىعى 1 ـ دارەجەلى سىلىعىنا يە بولدى.

بۇگىنگى كۇندە گو شۇيگۇاڭ جۇمىس توبىن باستاپ، بايعاعىداي تيانشان الابىن تىنباي كەزىپ بارلاۇ جۇمىستارىن ورىستەتۇدە. "مۇناي ـ گاز بارلاۇ ماڭگى جالعاسادى، مەملەكەتتىك ەنەرگيا حاۇىپسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ ٴبىرىنىڭ ٴنزىن ٴبىرى باسقان مۇنايشىلارىدىڭ بورىشى"، ـ دەيدى گو شۇيگۇاڭ.

ۇاكىل ٴورنىسا قادىر:

ٴجۇزىم كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇىنا سىندارلى اقىل ـ كەڭەس بەردى

مىندەت وتەۇ جالعاسۇدا

□ **انار بۇلت / شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى لياڭ ليحۇا**

شينجياڭ ٴجۇزىمى بۇكىل ەلگە ايگىلى، وتە ـ موتە، تۇرپان ٴجۇزىمىنىڭ داڭقى زور. تۇرپاندا ٴجۇزىم ەگىلگەن اۇماق تۇتاس شينجياڭداعى ٴجۇزىم ەگىلگەن اۇماقتىڭ تورتتەن ٴبىرىن يەلەيدى، جەرگىلىكتى دیقاندار كىرىسىنىڭ ۇشتەن بىرىنەن استامى ٴجۇزىم ەگۇدەن كەلەدى.

"ٴجۇزىمنىڭ جاقسى ەگىلگەن ـ ەگىلمەگەندىگى دیقاندارداڭ اقشا قاپشىعىمەن بايلانىسىپ جاتىر"، ـ دەدى 2 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۇاكىلى، تۇرپان قالالىق جەمىس ورمان كاسىبى تەحنيكا جالپىلاستىرۇ، قىزمەت وتەۇ ورتالىعىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسى ٴورنىسا قادىر تىلشىگە.

تاماشا ٴجۇزىم ەگۇ، تۇرپاننىڭ ٴجۇزىم كاسىپ سالاسىن زورايتۇ، كۇشەيتۇ ٴورنىسا قادىردىڭ مىندەت اتقارعان مەزگىلدەگى باستى قىزمەتىنە اينالدى.

قايتكەندە جوعارى سورتتى ٴجۇزىم ەگۇگە، جوعارى باعادا ساتۇعا بولادى؟ ٴىشنارا ەگىمشىلىك وتباسىلارىنىڭ وسى جاعىنداعى تانىمى تىم تايىز ەدى. جەرگىلىكتى ورىنداعى دیقاندارداڭ ەگىمشىلىك دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ ٴۇشىن، ٴورنىسا قادىر تۇرپانداعى ٴجۇزىم ەگىمشىلىگىمەن اينالىساتىن بارلىق اۇدىل ـ قىستاقتاردى ارالاپ، جۇزىمگە تىڭايتقىش بەرۇ، اعاش ٴپىشىنىن رەتتەۇ، بۇتاقتاۇ، دەرت ـ دەربەزدەر مەن زياندى جاندىكتەردىڭ زيانىنان ساقتانۇ جانە ونى جويۇ سياقتى كاسىپتىك بىلىمىن بەردى ۇيرەتتى. سونىمەن بىرگە ول تاعى دیقاندارداڭ ەگىمشىلىك بارىسىندا كەزدەسكەن ٴتۇرلى ماسەلەلەرنى بەلسەنە ٴتۇسىندىرىپ ٴارى وسى ماسەلەلەردى جىناقتاپ تيپتىك مىسال ەتىپ، بارعان جەرىندەگى دیقاندارعا ەگجەي ـ تەگجەيلى ٴتۇسىندىردى.

2021 ـ جىلى ٴورنىسا قادىر "باتىس بولىك شۇعىلاسى" بويىنشا ارالاي ٴجۇزىرىپ ۇيرەنۇدىڭ ايقاتاقانىن كەيىن، باسقا ولكەلەردەن، رايوندارداڭ، قالالاردان ۇيرەنگەن وزىق تەحنيكالارىن عىلىمي تاربيەلىك فيلم، قىسقا بەينەجازبا، ت. ب ەتىپ جاسادى ٴارى قالىڭ بۇقاراعا ۇگىتتەپ ٴتۇسىندىردى. "قازىر دیقاندار تەحنيكانى قول تەلەفوننان ـ اق كەز كەلگەن جەردە، كەز كەلگەن ۇاقىتتا ۇيرەنە الاتىن بولدى"، ـ دەدى ٴورنىسا قادىر.

مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىنىڭ ۇاكىلى رەتىندە ٴورنىسا قادىر ٴوزى ونەگە بولا ٴبىلدى. مىندەت اتقارعان مەزگىلىندە ول نەگىزگى ساتىعا شىكەردىلەي بارىپ، "ٴۇشتى جاڭالاۇ، ەكىنى مەڭگەرۇ، ٴبىردى ساپالاندىرۇ" تەحنيكاسىن ـــ سورە جاڭالاۇ، اعاش جاڭالاۇ، باقشا جاڭالاۇ، گۇل ـ جەمىستى مەڭگەرۇ، ٴونىم مولشەرىن مەڭگەرۇ، جاس ٴجۇزىم ونىمدەرىن قوراپتاۇدى ساپالاندىرۇدى بار كۇشپەن جالپىلاستىرىپ، جەرگىلىكتى ورىنداعى ٴجۇزىم ەگىمشىلىگىنىڭ ۇتىمسىز ەگىمشىلىكتەن ولشەمدەنگەن، ەگجەي ـ تەگجەيلىلەنگەن ەگىمشىلىككە بۇرىلىس جاساۇىنا مۇمكىندىك جاسادى.

ٴورنىسا قادىردىڭ قۇلشىنۇىندا، تاس مۇنايىنا قاتىستى العاشقى ماتەريالدارعا قول جەتكىزۇ ٴۇشىن، گو شۇيگۇاڭ ۇنەمى جۇمىس توبىنىڭ مۇشەلەرىن باستاپ ۇڭعىما الاڭنا بارىپ جىنىس باعاناسىن الاتىن. 2012 ـ جىلدىڭ قىسى، كۇن شىڭىلتىر ايىز، تەمپەراتۇرا نولدەن تومەن 40 سەلسي گرادۇسقا تايايدى، مۇنداي تەمپەراتۇرادا جىنىس باعاناسىن سيپاتتاۇ ٴۇشىن توقتاۇسىز ايعىمەن جەردى تەپكىلەپ، قولىڭدى سىقىلاپ تۇرۇڭ كەرەك، سىرتتا 10 مينۇتتاي قىزمەت ىستەگەن سوڭ، قاڭىلىتىردان جاسالعان كەزەكشىلىك بولمەسىنە كىرىپ جىلىنۇعا ٴماجبۇر بولاسىڭ.

تاقتاتاس مۇنايىنىڭ شورلانۇ زاڭدىلىعىنا تۇبەگەيلى كوز جەتكىزۇ ٴۇشىن، گو شۇيگۇاڭ مەن ونىڭ جۇمىس توبىنداعىلار جەمسارى شوگىندى اۇماعى جەمسارى 174 ـ ۇڭعىماسىنداعى 300 مەترلىك تاقتاتاس مۇنايى قاباتىنا ۇزدىكسىز تۇرىدە جىنىس باعاناسىن الۇ جۇمىسىن ورىستەتىپ، تاريحتا بولماعان سانتيمەترلىك دەڭگەيدە ەگجەي ـ تەگجەيلى سيپاتتاۇ جانە جان ـ جاقتى تاجىريبە ارقىلى بىرلەسپ سناۇ جۇرگىزدى، وسى نەگىزدە جەر سىلكىنىسىن جازىق بەتتىك باعىنتا بولجاۇ جانە كەشەندى گەولوگيالىق زەرتتەۇ ماتەريالدارىمەن بىرلەستىرىپ، جۇڭگو قۇرلىق فاتسياسى تۇزدانعان كول شاراسىندىعى تاقتاتاس مۇنايىنىڭ شورلانۇ زاڭدىلىعىن اشىپ، تاقتاتاس مۇنايى باعالاۇ، "بال باۇىرساقتاردى" بولجاۇ تەحنيكاسى جۇيەسىن قالىپتاستىرىپ، ٴبىر ميلليارد تونناليق دەڭگەيدەگى جەمسارى مۇناي الابىنىڭ بايقالۇىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، جۇڭگو مۇناي جانە تابيعي گاز جارىنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ مۇناي ـ گاز بارلاۇداعى ەلەۇلى بايقاۇ 1 ـ دارەجەلى سىلىعىنا يە بولدى.

2016 ـ جىلى گو شۇيگۇاڭ مەن ونىڭ جۇمىس توبى ماحۇ شوگىندىسى پەرم جۇيەسى جوعارعى ورحى گرۇپپاسىن بارلاۇعا اتاندى. وتكەن عاسىردىڭ 90 ـ جىلدارىنىڭ سوڭىنان بەرى شينجياڭ مۇنايشىلارى ماحۇ شوگىندىسى جوعارعى ورحى گرۇپپاسىنا باعىنتاپ كوپ كەزەك بارلاۇ ورىستەتكەن بولاتىن، ٴبىراق مۇنايدىڭ، گازدىڭ، سۇدىڭ قاتىناسى كۇردەلى بولۇىنا بايلانىستى، كولەمدى مۇناي جاتىنى بايقالماعان ـ دى. گو شۇيگۇاڭ جۇمىس توبىن باستاپ ماتەريالدارمەن تانىسىپ، ۇڭعىمالار قامباسىن، جەر سىلكىنىسى قامباسىن قۇرىپ، جىنىس قاباتتارىنا ٴبولىپ، جۇيەلى قۇرىلمداۇ، ٴتۇسىندىرۇ جۇرگىزىپ، پايدالى وڭىرلەردى بولجاپ، قازىرگە دەيىن بەلگىلى بولعان مۇناي جاتىندارىن قايتا سارالاپ شقتى. قىرۇار ەگجەي ـ تەگجەيلى زەرتتەۇلەردەن كەيىن، جەر جىنىسىن استار ەتۇ جاعدايىنداعى تاقتاتاستىق مۇناي ـ گاز جاتىنى شوعىرىنىڭ اۇقىمدى كولەمدەگى ورنالاسىم ۇلگىسىن قۇرىلمداپ شقتى. وسى جاڭا ۇلگى بويىنشا ٴبىر توپ جاڭادان ورنالاستىرىلعان ۇڭعىمالاردان جانە كونە ۇڭعىمالاردى قالپىنا كەلتىرۇدەن مۇناي سناپ كورۇدىڭ بارلىعى تابىسقا جەتتى.

وسىدان كەيىنگى بىرنەشە جىلدا گو شۇيگۇاڭ جۇمىس توبىن باستاپ ىلگەرىندى ـ كەيىندى ماحۇ شوگىندىسىنەن 6 ۇلكەن مۇناي جاتىنى شوعىرىن بايقاپ، وڭتۇستىك، سولتۇستىك 2 ۇلكەن مۇناي اۇماعىن قالىپتاستىرىپ، ماحۇ شوگىندىسىنىڭ باتىس اينالما بەلدەۇى قايقاڭ اۇماعىندا جالپى تۇلعالىق ناتيجەگە جەتۇگە تۇرتكى بولىپ، بۇگىنگى كونگلومەرات